ANUL IX.— Nr. 2,505. 10 BANI EXEMPLARUL DUMINICĂ, 1 (13) DECEMBRE 1885.

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTELE :
In Capitală : Pentru 1 an 30 lei ; 6 luni 15 lei ; 3 luni 8 lei.
In Districte : „ 1 an 36 lei ; 6 luni 18 lei ; 3 luni 10 lei.
In Străinătate : „ 1 an 48 lei ; 6 luni 24 lei ; 3 luni 12 lei.

Director : D. AUG. LAURIAN

Pentru Abonamente, Anunciuri şi Reclame a se adresa:
In România : La administraţiune, Passagiul Român, No. 3 bis, Bucureşti ; şi la corespondenţii ziarului din judeţe.
In Paris : La *Société Havas*, place du Bourse, 8.
In Viena : La *Heinrich Schalek*, I Wollzeile, 14, Biuroul central de anunţuri pentru Austro-Ungaria.
In Hamburg : La *Adolf Steiner*, Gänsemarkt, 58, Biuroul central de anunţuri pentru Germania.

ANUNCIURILE:
Linia mică pe pagina IV . . . . . 30 bani
Reclame pe pagina II-a 5 lei — Reclame pe pagina III-a 2 lei.
Serisorile nefrancate se refusă.— Articelii nepublicaţi nu se inapoiază.
Pentru inserţii şi reclame, redacţiunea nu este responsabilă.

STIRI TELEGRAFICE
din ziarele straine

Cair, 7 Decembre.

Acţiunea Italiei la Massauah a causat o surpriză absolută guvernului egiptean.

Acesta a cerut esplicaţii de la consulul general italian care a răspuns că n'are informaţiuni.

Atunci Chedivul a telegrafiat Sultanului.

Se crede că ambasadorul Porţii din Roma va fi însărcinat să ceară esplicaţiuni.

După sosirea lui Wolff, Italia a reclamat în privinţa dificultăţilor suscitate prin administraţia egipteană în Masauah şi a cerut să se predea administraţia civilă autorităţilor italiene. Egiptul a refusat şi refusul său a fost aprobat de Anglia.

Un batalion de infanterie în garnizoană la Gibraltar a primit ordinul să plece în Egipt

Belgrad, 9 Decembre.

In cercurile diplomatice se crede, că sub intervenţiunea marilor puteri vor începe îndată negocierile de pace.

Cu toate astea în Belgrad dispositiunea este foarte răsboinică.

Seara s'a lăţit sgomotul despre o încheere definitivă a păcii, ceea ce a produs o mare iritaţie. Lumea striga : "Fără a ne răsbuna pentru Slivniţa nu putem pune sabia în teacă!„

Astăzi aŭ plecat 6000 oameni din clasa a doua spre a schimba armata garnizoanelor din interiorul ţări. Aŭ plecat la Niş şi bateriĭ noĭ.

Telegramele oficioase din Niş anunţă, că raportul generalului Horvatovici către rege laudă spiritul escelent al armatei şi constată, că trupele ard de dorinţa de a răsbuna Slivniţa.

Şi raporturile oficiale constată, că în timpul negocierilor asupra armistiţiului s'aŭ întâmplat mai multe încăerări între avantposturi. Se zice că Bulgari din Belgradjik, Osmanlie şi Lom-Palanka aŭ atacat posiţiunile serbe.

Paris, 9 Decembre.

Depeşile din Sofia primite de *Temps* spun, că prinţul Bulgariei nu va cere nici o despăgubire pecuniară, nici o cedare de teritoriŭ, ci numaĭ, ca Serbia să renunţe la veto al său contra Uniri. Până acum însă nu sunt semne, că Serbia îşĭ va schimba atitudinea.

Belgrad, 10 Decembre

Astă-zĭ la 4 ore dimineaţa a plecat răspunsul sârb la propunerile bulgare. Serbia respinge propunerile, dar face o contra propunere mijlocitoare.

Madrid, 10 Decembre.

Intrunirea de la Canovas del Castillo a fost cercetată de 141 deputaţi şi 67 membri ai Senatului din partida conservatoare.

Romero Robledo este părăsit tot de mai mulţi partizani ai săi.

Ruiz Zorilla nu vrea să accepte amnistia, cât timp un singur exilat va fi silit a rămânea în străinătate.

Sofia, 9 Decemure.

Prinţul Alexandru a declarat, că el nu va mai lua ofensiva şi lasă în grija puterilor, mai ales a Austriei şi Rusiei, să se înţeleagă asupra condiţiunilor de pace şi aşteaptă ca marile puteri să'ĭ apere interesele; negocierile asupra încheăriĭ păcii aŭ şi început între Austria şi Rusia şi aici se speră un resultat favorabil.

Ştirile sosite aicĭ spun, că e asigurată înţelegerea puterilor asupra condiţiunilor păcii şi în curênd va pleca la teatrul de răsboiŭ o comisiune a puterilor spre a fixa o linie de demarcaţiune între oştirea sârbă şi bulgară.

Niş, 9 Decembre.

Situaţiunea nu s'a schimbat în cele din urmă 48 ore. Deşi dispositia în genere este răsboinică, guvernul face tot ce poate spre a respecta situaţia creată prin intervenirea comitelui Khevenhüller, cu toate că Bulgari fac mari dificultăţi în privinţa aceasta

Pentru moment nu se poate negocia direct cu Bulgaria, ca fiind un stat vasal al Sultanului, mai ales astă-zĭ, când între Serbia şi Poarta domnesc cele mai bune raporturi.

Berlin, 10 Decembre.

In cercurile deputaţilor se vorbeşte, că se va supune Reichstaguluĭ încă în această sesiune un proiect de lege pentru prelungirea septenatului militar.

Se zice că prinţul Bismark şi-a exprimat speranţa, că proiectul pentru prelungirea legeĭ contra socialiştilor, ce va veni în Reichstag după anul noŭ, va avea majoritatea.

Serviciul telegrafic al „Românieĭ Libere"

Belgrad, 11 Decembre.

Guvernul sêrb a adresat Puterilor o circulară prin care se declară că negocierile angajate cu Bulgaria, în privinţa încheieriĭ unuĭ armistiţiŭ, aŭ rămas nefructuoase, din causă că condiţiunile propuse de guvernul princiar nu se pot primi.

Serbia face apel la intervenirea Puterilor şi declară că nu va începe ostilităţile.

Londra, 11 Decembre.

Resultatele definitive ale alegerilor pentru Parlament, afară de două colegiĭ al căror vot nu e încă cunoscut, daŭ cifrele următoare : 332 liberali, 250 conservatori, 86 irlandezi.

Viena, 11 Decembre.

O depeşă adresată din Roma ziarului *Tagblatt*, anunţă că Papa e răŭ bolnav.

(Havas)

A se vedea ultime ştirĭ pe pagina III-a.

Bucurescĭ, 30 Noembre

Discuţiunea Adreseĭ s'a urmat şi ierĭ în Cameră, se va urma şi astăzĭ. De sigur că astăzĭ se va termina, pentru ca să se înceapă aceleaşĭ discuţiunĭ la Senat.

Şedinţa de ierĭ a fost maĭ calmă

In cestiunea financiară a vorbit d-niĭ Paladi , Stolojan şi Costinescu. La paragraful lucrărilor publice, d-niĭ Djuvara şi Kogălniceanu.

Este destul a menţiona numenile pentru a presupune şi modul cum a vorbit fie-care.

D. Paladi a combătut cu vervă, cam declamator şi destul de violent politica economică a guvernuluĭ. D. Stolojan a susţinut-o, cum şi era dator s'o susţiă ca membru al guvernuluĭ. Acţiunile sale de-a rămânea la guvern, foarte depreţiate în zilele trecute , s'aŭ ridicat ierĭ mult. Felicităm pe ministrul Domenielor. Bagagiul său de citaţiĭ de şi n'a folosit mult cestiunilor în sine, a folosit însă poziţiuniĭ sale. Este un câştig individual, şi cine căştigă trebue să aibă ceva inteligenţă.... După dnia-sa a venit d. Costinescu, raportorul Adreseĭ. Natural că şi dnia-sa a apărat Banca şi guvernu, căcĭ din Bancă este şi prin guvern este. Maĭ mult încă, suntem convinşĭ că cu convingere vorbit-a d. Costinescu, şi trebue să 'ĭ recunoaştem că dnia-sa este unul din ceĭ ce studiază cestiunile şi face fală partiduluĭ. L'am ascultat, dar nu ne-a convins, după cum nicĭ noĭ n'am isbutit a 'l convinge. Despre răsbunările de caracter politic, nu vorbim, de şi dênsele căde aŭ maĭ la inimă maiorităţi. Acolo vorbesce patima şi interesul de partid, care maĭ tot-d'auna orbeşte. Urma va alege...

In cestiunea lucrărilor de la porturile Brăila şi Galaţi aŭ vorbit d-niĭ Djuvara şi Kogălniceanu; primul cerênd transformarea gimnaziuluĭ real în gimnaziŭ clasic şi lăudând cu pathos tinerimea liberală ca p'o primă-vară a Românieĭ, secundul rostogolindu-se din noŭ în cestiunea economică, dinaintea unuĭ auditor fatigat

Astă-zĭ se vor sfîrşi aceste desbateri, carĭ aŭ început să fie obositoare, din cauza repetiţiunilor anoste.

O parte din capiĭ institutelor private din Bucureştĭ aŭ protestat acum, la sfîrşitul luĭ Noembre, în contra Regulamentuluĭ de examine din Septembre.

Ministerul a răspuns ferm şi aşa cum interesele de cultură ale tinerimeĭ reclamă la acest protest.

Suntem alăturĭ cu d. Sturza şi în această cestiune.

Se plâng capiĭ unor institute private de rigoarea acestuĭ Regulament, care le impune două examine anualĭ şi le reclamă că şcolariĭ să cbţină măcar nota 5 la examenul din Decembre, pentru a putea fi admişĭ la examenul din Maiŭ, şi protestează declarând că nu vor aduce copii la examen.

Ciudat lucru din partea acestor persoane !...

Dacă dînşiĭ mărturisesc că nu sunt în stare să pregătească pe copiĭ ca să merite cel puţin nota 5 (mediocra) la un examen, atuncĭ este de întrebat: Maĭ merită oare institutele administrate de dînşiĭ permisiunea Statuluĭ de a funcţiona ?

Nu tăgăduim că institutele private sunt un auxiliar puternic pentru Stat în răspândirea luminilor în societate. Dar când? De sigur numaĭ atuncĭ când sunt în stare de a dovedi că nu se pierde timpul copiilor, nu se compromite sănătatea şi moralitatea lor, astă-zĭ în paguba părinţilor amăgiţĭ, mâine în paguba întreguluĭ Stat.

Prin regulamentul din Septembre li s'a acordat posibilitatea de a proba folosul lor în Stat. Cine vrea să se sustragă de la acel Regulament, se vede că nu poate proba îndeplinirea unuĭ rol folositor în Stat, ci plutesce încă în deprinderile de exploatare de altă-dată.

Cunoaştem sistema de până acum şi multele scandaluri corupetoare acoperite de acea sistemă. Înţelegem că ceĭ răĭ năravitĭ să simţă durere, când s'aŭ văzut apucaţĭ în cleştele unuĭ control maĭ serios. Nu ne aşteptăm însă ca năravurile trecutuluĭ să le dea îndrăsneala de a protesta în contra măsurilor luate de autoritate în interesul culturiĭ tinerimeĭ, şi de a protesta până a declara că nu vor aduce pe copiĭ la examine!...

Frumos spectacol de ordine şi de înlegerea educaţiuniĭ daŭ aceştĭ domnĭ !

Dar dacă ĭ-am întreba :—Permisu-le-aŭ oare părinţiĭ să se joace, pentru interese materiale, cu viaţa copiilor lor? Incredinţatu-le-aŭ oare aceştĭ părinţĭ copilaşiĭ pentru a nu le da nicĭ învĕtătura calificată cu nota 5? Sunt oare dumnealor în drept să piarză aniĭ copiilor, pentru satisfacerea unor necazurĭ deşteptate de înfrînarea exploatăriĭ?

Nu căutăm a răspunde la aceste întrebărĭ, căcĭ suntem siguri că toţĭ părinţiĭ inteligenţĭ vor desaproba resoluţiunea luată de uniĭ, cu surprinderea buneĭ credinţe a altora, şi că aceştĭ părinţĭ vor sili pe capiĭ institutelor private a dovedi dinaintea comisiunilor examinătoare, că nu le-aŭ luat baniĭ spre a nu face nimic cu copii lor. Sperăm în acelaşĭ timp că aceĭ capĭ de institute carĭ îşĭ daŭ seama de datoriile lor în societate, nu se vor lua după câţĭ-va rătăciţĭ şi se vor grăbi de a merge dinaintea comisiuniĭ spre a dovedi atât părinţilor cât şi Statuluĭ că eĭ merită încrederea ce şi uniĭ şi altul le-a arătat până acum. Altminterea atât Statul cât şi părinţiĭ ar avea dreptul să chieme la răspundere, pe ceĭ ce compromit tinereţea copiilor încredinţaţĭ educaţiuniĭ lor.

Aprobând pe deplin măsurile luate de minister prin acest Regulament şi prin dispoziţiunile anexate luĭ, noĭ êl încuragiăm ca să meargă cu fermitate înainte, pentru a se alege odată neghina din grâŭ şi a rămânea în picioare numaĭ institutele ce merită încrederea societăţiĭ.

CRONICA ZILEI

MM. LL. Reginele Isabela şi Christina aŭ răspuns Auguştilor noştri Suverani în termeniĭ ceĭ maĭ cordialĭ la condoleanţele trimise pentru repausatul rege Alfonso XII. al Spanieĭ.

La serviciul funebru, oficiat ierĭ în catedrala catolică pentru reposatul rege al Spanieĭ aŭ asistat întregul corp diplomatic, d. I. C. Brătianu, preşedinte al Consiliuluĭ, împreună cu d-niĭ miniştriĭ, şeful caseĭ militare regale, prefectul Palatuluĭ, d. maior Casimir, adjutant regal, d-niĭ comandanţĭ al corpuluĭ II de armată şi al divisieĭ 3, d. secretar-general al ministeruluĭ afacerilor străine, d. prefect al poliţieĭ Capitaleĭ, şi alte notabilităţi.

D-nu Titu Maiorescu, rugat de o parte a auditoruluĭ d-sale, va face de aci înainte Sâmbătă, cursul de filosofie (la facultatea de litere) şi Joia cursul de logică.

Marţĭ vom publica în întregul luĭ discursul rostit de d. Carp cu prilegiul discuţieĭ asupra proiectuluĭ de răspuns la discursul Tronuluĭ.

Mâine d. Gr. I. Lahovari ţine o conferinţă la Ateneŭ, care va fi relativă la *psihologia criminală*.

Profesoriĭ şcoaleĭ comerciale din Galaţĭ aŭ hotărît să formeze o bibliotecă şi o colecţie de probe de mărfurĭ, după modelul şcoalelor comerciale din Bucureştĭ, Craiova şi din streinătate.

Prezidentul tribunaluluĭ Muscel a demisionat.

Ierĭ s'aŭ început desbaterile, în procesul maiorruluĭ Pandrav, la consiliul de revisie din Bucurescĭ. Acuzatul e apărat de d-niĭ avocaţĭ Cantili, Fleva, D. Ionescu, Paleologu şi Pandrav.

Se ştie că consiliul de răsboĭ a condamnat pe maiorul Pandrav la 2 aniĭ închisoare pentru hoţie şi falsificare.

Curtea de casaţie se va pronunţa Luni în procesul comuneĭ Galaţi cu d. Gr. Eliad.

Ministerul finanţelor a înfiinţat în Zimnicea un deposit de sare, atât pentru consumaţia internă, cât şi pentru export.

Intr'o întrunire de negustoriĭ, ţinută în casele prefecturiĭ de Covurluĭ, s'a exprimat dorinţa unanimă ca docurile să fie clădite între cheiŭ şi Bădălan, pe locul numit al sărărieĭ (Galaţĭ).

Prefectul judeţuluĭ Buzĕŭ va pleca zilele acestea spre Italia, ca să'şĭ întrămeze sănătatea.

Diseară, mare bal cu tombolă la teatrul naţional, în folosul loterieĭ Ateneuluĭ.

Têlharul Nicola Voicu, după ce a înjunghiat un notar dintr'o comună a plăşiĭ Negoeşti, a căzut în mâinile administraţieĭ.

ADRESA CAMERII

DISCURSUL D-luĭ TITU MAIORESCU

Domnilor deputaţĭ, prin darea de seamă ce a făcut d. raportor asupra celor petrecute în comisiunea de răspuns la Adresa Tronuluĭ, aţĭ putut vedea că în această comisiune în care 'mĭ aţĭ făcut onoarea şi de astă dată de a mĕ alege, nu s'a putut întruni sufragiile unanime a membrilor pentru redacţiunea ce se propune votuluĭ d-voastre. O minoritate compusă din d. Laurian şi din mine, a presintat comisiuneĭ câte-va amendamente ; două din acestea cele maĭ principale n'aŭ fost primite de maioritate. Pentru noĭ, importanţa lor a fost destul de mare pentru a ne face ast-fel să votăm în contra proiectuluĭ întreg. Vom motiva la timp aceste amendamente înaintea d-voastre; şi dacă nu vor avea favoarea de a fi primite, ne vom vedea, cu părere de rĕŭ, siliţĭ a vota în contra întregeĭ Adrese.

D-lor deputaţĭ, suntem în discuţiunea generală a Adreseĭ. După art. 95 din Constituţiune „la deschiderea sesiuneĭ, Regele expune prin Mesagiŭ starea ţĕreĭ, la care parlamentele fac respunsurile lor." Suntem dar chiemaţĭ după Constituţiune a ne da fiecare părerea, fie prin vot, fie prin vorbire, asupra moduluĭ cum privim starea ţĕreĭ în momentele de faţă. Ca să putem judeca starea ţĕreĭ, este bine să ne întrebăm, maĭ întâĭ, carĭ sunt în momentele de faţă elementele diferite care preocupă opiniunea publică şi sunt caracteristice pentru o expunere a situaţieĭ în aceste momente. Noĭ vedem maĭ ales treĭ elemente diferite carĭ nu pot fi trecute sub tăcere când este vorba de starea ţĕreĭ de astă-zĭ. Două din acestea se arată în felul său de către d. raportor al maiorităţeĭ, unul nu se arată.

Aceste treĭ elemente sunt următoarele : întâĭ, şi poate predominând în preocuparea d-voastre, crisa care se desfăşură în Balcanĭ; al doilea, în lăuntru, grija pentru situaţia economică ; maĭ adăogăm al treilea o altă preocupare, nu externă, ca cea d'întâĭ, nu de ordine materială, ca cea d'a doua, ci de o altă ordine foarte caracteristică ; vom numi acest al treilea element : nemulţumirea crescêndă a ţĕreĭ faţă cu administraţiunea.

Voiŭ trece foarte repede peste cele două elemente d'întâĭ. In privinţa evenimentelor, carĭ se petrec în aşa apropiere de noĭ dincolo de Dunăre, noĭ nu avem nimic de zis la formularea făcută de maioritatea comisiuneĭ în proiectul de răspuns la Adresă. Faţă cu apărarea ţĕreĭ, în ceea ce privesce situaţiunea eĭ în relaţiunile internaţionale, noĭ ne asociem la acea expresiune de sprijin ce trebue să fie dată guvernuluĭ. Cred chiar, d-lor deputaţĭ, că ne putem felicita de situaţiunea noastră în această privinţă. Atitudinea reservată ce a păstrat România în conflictul balcanic, şi, daţi-mĭ voe a adăoga, fără a ni se putea imputa o excesivă mândrie naţională, demnitatea şi siguranţa procedărilor, prin carĭ s'a distins Statul nostru cu ocasiunea acestuĭ conflict vecin, a dat o dovadă despre maturitatea politică la care a ajuns România şi despre tăria cu care ştie a 'şĭ îndeplini misiunea modestă, dar bine înţeleasă, ce o are în politica generală a Europeĭ. (Aplause).

Aşa de adânc este acest simţimênt în noĭ, în cât şi ceea ce voĭ avea onoarea să vĕ zic asupra părţiĭ la care ne-am despărţit de maioritate, o voiŭ zice numaĭ într'un mod condiţional. Este adică bine înţeles că noĭ vorbim despre nemulţumirile crescênde interne, numaĭ presupuind că vom avea timp de desvoltare pacinică pentru a ne ocupa de aservirea cestiuneĭ. Dar daca crisa vecină va lua un caracter maĭ acut, vom fi ceĭ d'întâĭ a da dovadă despre necesitatea ce simţim, ca ori ce divergenţă între noĭ să înceteze, când este vorba de susţinerea ţĕreĭ faţă cu streinătatea. (Aplause).

D-lor, trec şi maĭ pe scurt asupra celuĭ de al duoilea punct relevat în situaţiunea actuală, adică asupra stăreĭ noastre economice, pentru a nu vĕ obosi prea mult în această discuţiune generală. Este un amendament special pus de noĭ în această privinţă care ne va veni în discuţiune pe articole şi atuncĭ unul saŭ altul dintre noĭ va desvolta motivele acestuĭ amendament.

Vin acum la al treilea element, care ne pare a caracterisa starea ţĕreĭ noastre în acest moment; la nemulţumirea pe care o credem crescêndă în privinţa administraţiuneĭ.

Aicĭ se cuvine a menţiona maĭ întâĭu unul din simptomele publice care s'a produs întru aceasta : este coaliţiunea maĭ multor bărbaţĭ politicĭ însemnaţĭ, uniĭ din Cameră şi Senat, ceĭ maĭ mulţĭ afară din Cameră şi Senat, coaliţiune care, cu toată divergenţa de principiĭ afirmată, se simte oare-cum forţată de împrejurărĭ ca să se facă şi care 'şĭ îndreaptă acţiunea în contra guvernuluĭ de astăzĭ. D-lor, nu este treaba noastră de a vorbi pentru saŭ contra uneĭ asemenea coaliţiunĭ, nu ne privesce întru cât este o coaliţiune. Dar pe mine mĕ interesează, daca îmĭ permiteţĭ a vĕ aduce aminte dintr'un punct de vedere susţinut şi în anul trecut, din punctul de vedere al necesităţeĭ, ca tóte elementele politice ale ţĕreĭ să fie represintate într'o Cameră. Va fi important a cons-

www.dacoromanica.ro

tata din acest punct de vedere, daca elementele conservatoare, pe cari le vĕd în această coaliţiune, şi cari prin manifestul lor cer libera expresiune a ţĕreĭ, înţeleg prin aceasta că vor să participe şi eĭ la viitoarele alegerĭ şi la viitoarele Camere.

Daca o vor aceasta, atunci manifestul coaliţiuneĭ este cel d'întiĭ fir de iarbă crescut peste pămêntul în care este bine să fie şi să rĕmână îmormêntată resoluţiunea din anul trecut, prin care se declară de nelegală revisuirea şi dotaţiunea Coroaneĭ. Atunci aceĭ ce din legalitate 'şi fac o armă de atac în contra guvernuluĭ, vor da mai întiĭ eĭ înşiĭ exemplul că reintră în legalitate şi că se supun legilor ţĕreĭ, şi daca va fi aşa, atunci acest manifest să vĕ fie un semn bine venit!

De altminterĭ coaliţiunea în cestie nu are pentru noĭ o altă valoare de cât aceea de a fi un simptom mai mult al preocupaţiuneĭ generale în ţară, simptomul uneĭ mariĭ şi întinse nemulţumirĭ.

D-lor deputaţĭ, nu este lucru uşor de a vorbi cu oare-care folos despre nemulţumirile uneĭ ţĕrĭ cu administraţia sa, şi sper că 'mĭ veţĭ face onoarea de a crede mai d'inainte, că nu am atins un asemenea punct pentru a vĕ debita numaĭ un şir de frase generale de opoşiţiune.

Administraţia e un aparat foarte complicat; sunt 3,000 de primarĭ, atâţĭ sub-prefecţĭ şi atâţia prefecţĭ, etc., sunt aşa de multe cestiunĭ isolate, ce în decursul unuĭ an se resolvă de administraţie, în cât ar fi cea mai mare nedreptate, când ar cita cine-va nu-numaĭ 2,5 saŭ 10 nemulţumirĭ, fie orĭ cât de legitime, pentru nedreptăţĭ suferite din partea administraţieĭ şi ar veni să facă din aceasta o armă de acusaţie în contra guvernuluĭ într'o discuţiune generală la Adresa Tronuluĭ. Asemenea rele s'aŭ comis, şi din nenorocire, din causa slăbiciunilor omeneşcĭ se vor comite în tot-d'auna; şi 'mĭ aduc aminte foarte bine, că cu multă dreptate s'a atacat şi reaua administraţie a conservatorilor, cum se poate ataca şi reaua administraţie a guvernuluĭ liberal. Aci aŭ mare cuvênt aceia cari zic că întreaga cultură a ţĕreĭ cu moravurile eĭ trebuesce mai întiĭ îndreptată şi apoĭ va veni şi o mai bună administraţie în toate amĕnuntele.

Cu toate acestea expresiunea "nemulţumire„ pentru a caracterisa opiniunea publică dintr'o ţară nu este un cuvênt care trebue cu totul înlăturat şi nu este cu totul imposibil de a afla un fel de mĕsură, după care să ne putem forma judecata cu oare-care siguranţă.

Multe rele se pot face într'o administraţie; totul este ca să se simţă că direcţiunea centrală vĕzută, manifestă, este spre îndreptare. Multe slăbiciunĭ vor avea mulţĭ funcţionarĭ de aĭ noştri, orĭ cum s'ar alege, fie şi cu cea mai mare bună credinţă, numaĭ să se simtă că este în adevĕr serioasa tendinţă de a'ĭ alege bine şi de a'ĭ face să proceadă în lucrările lor după legĭ şi după dreptate.

Dar când s'ar vedea din contră, vorbesc hipotetic, nu într'un cas, nu în două, nu în zece, ci când s'ar vedea într'un mod aproape general, că administraţia centrală, în loc să reducă pe cât poate resolvirea cestiunilor la o normă de dreptate saŭ de echitate generală, tinde mai mult a menţine influenţele personale, tinde a spori acţiunea arbitrară a unor membri din partid, fie în interesul exclusiv al partiduluĭ, fie în interesul personal al partisanilor; când s'ar vedea mai departe, că un minister, în decursul unuĭ timp mai îndelungat al acţiuneĭ sale, se feresce a aduce în desbaterea Camereĭ vre-o mĕsură legislativă, care să mai restrângă arbitrariatea administrativă, şi daca chiar se presintă vre-un asemenea proiect êl desbate numaĭ de aparenţă, êl întârzie, êl modifică, êl slăbesce şi în urmă êl înlătură, atunci suntem în drept de a ne întreba: prin o asemenea tendinţă, manifestată prin o mai lungă experienţă, va cresce saŭ va scădea nemulţumirea ţĕreĭ şi, daca va cresce, se va putea vorbi cu oare-care temeiŭ într'o discuţie a Adreseĭ către Tron despre această situaţie?

Putem dar avea două constatărĭ diferite, saŭ daca este vorba numaĭ de nemulţumirĭ parţiale în diferite amănunte ale administraţieĭ, saŭ daca este vorba de o tendinţă generală a administraţieĭ centrale spre lăsarea intereselor în arbitriul membrilor influenţĭ din partid.

Intre acest "daca şi daca„ avem să facem cumpĕna.

Să examinăm dar cestia mai de aproape.

Onor. meŭ preopinent, d. Tacu, vede lucrurile în niste culorĭ foarte trandafirie. D-sa are convicţiunea că se îndreptează toate sub administraţiunea actuală şi că vor veni proiecte de legĭ carĭ vor încuraja industria, comerţul învĕţământul public şi că se vor face toate ameliorările cerute de noĭ.

Dar, d-lor deputaţĭ, de la proclamarea regatuluĭ aŭ trecut deja patru anĭ şi mai bine, suntem în anul al cincilea şi ar fi timpul venit să ne dăm seamă despre tendinţa administraţiuniĭ centrale spre bine saŭ spre rĕŭ.

După proclamarea regatuluĭ ne-a spus guvernul, nu noĭ o zicem, guvernul a zis'o şi a repetat'o: a venit era cea noă, aveţĭ o muncă mult mai mare, mult mai grea de îndeplinit; aţĭ constituit Statul român, acuma aveţĭ sarcina de a'l organisa înăuntru.

Pentru ce acest Stat român trebue să se organiseze?

Pentru că Statul român, în urma constituireĭ sale moderne, a devenit un Stat constituţional şi occidental; trebue să se deosibească de orientalismul în care era căzut în secolul trecut, prin urmare trebue să introducă în legislaţiunea sa, între altele şi o mai mare siguranţă individuală a cetăţeanuluĭ în contra arbitruluĭ guvernamental.

Căcĭ atunci când se zice Stat constituţional, aceasta implică între altele şi lucrurĭ esenţiale, o putere legislativă, o putere judecătorească şi o putere executivă. Va să zică, în deosebire de Turcia şi Rusia, nu are puterea executivă să intre în justiţie, nicĭ să paralisieze acţiunea putereĭ legiuitoare; nu are puterea legiuitoare să facă executare saŭ să facă justiţie; iar puterea judecătorească are să aplice după conştiinţă o lege scrisă şi să dea dreptate pe cale generală tutulor, fie Stat, fie guvern, fie fisc, fie particular.

Acestea, în principiŭ, sunt cele treĭ atribuţiunĭ deosebite fără de carĭ nu există Stat constituţional.

Noă însă ne lipseşte încă unul din aceĭ treĭ stâlpĭ pe carĭ stă Statul modern; ne lipsesce independenţa putereĭ judecătoreştĭ de puterea executivă.

Şi mĕ mir (dar m'am mirat de atâtea orĭ înaintea d-voastre!) cum se pot găsi în partidul liberal oamenĭ carĭ să zică: nu este încă coaptă societatea noastră orĭ moravurile noastre pentru această independenţă; adică pentru inamovibilitatea magistratureĭ. Partidul liberal, care a reformat, care a constituit, care a voit să facă chiar progrese în constituţionalism prin revizuire, nu vede oare că, daca declară poporul român de astăzĭ incapabil de a avea independenţa magistratuluĭ, êl declară implicit incapabil de a avea sistem constituţional? Căcĭ este absurd a vorbi de sistem constituţional daca nu aĭ independenţa magistratuluĭ de guvern. (Aplause).

Este absurd; este mai rĕŭ de cât absurd. Indată ce nu aĭ independenţa magistratuluĭ, aĭ intrat în Orient. (Aplause). Aĭ intrat chiar mai de parte şi eştĭ mai rĕŭ de cât în Orient. Cu hatârurile turceştĭ ştiĭ la cine te adresezĭ; cu aparenţa uneĭ magistraturĭ care judecă după o carte de legĭ dar care însăşĭ este schimbată şi menţinută după arbitriul unuĭ ministru, aĭ ipocrizia, aĭ hatârul mai teribil mascat sub aparenţa uneĭ legalităţĭ, şi atunci este mai bine franca declaraţiune de orientalism cum era mai 'nainte. (Aplause).

Dar acestea sunt generalităţĭ, cum zicea d. Lascar Catargiu. (Aplause). Să specificăm ceva cestiunea.

Organisarea în interior.

Acum patru anĭ, cea d'întâiŭ cestiune la ordinea zileĭ a fost: magistratura independentă. Cu drept cuvênt, fiind-că nicĭ nu există Stat constituţional fără aceasta.

In Mesagiul de acum treĭ anĭ s'a repetat, în Mesagiul de acum un an iarăşĭ s'a zis: veţĭ avea asigurată independenţa magistratureĭ şi încrederea justiţiabililor. Dar nu ştiŭ cum s'a întêmplat că tot-d'a-una ministrul care în vre-un Mesagiŭ ne da asemenea promisiunĭ, a fost schimbat înainte de a se putea încerca măcar să'şĭ realizeze promisiunea.

Ministrul, care acum patru anĭ ne dase această promisiune, onor. d. Ferichide, a fost schimbat a doua zi; şi ministrul de justiţie de acum 3 anĭ a fost schimbat; şi ministrul care ne-a promis în anul trecut—nu'mĭ mai aduc aminte care.. a! D. Voinov, a fost schimbat după doĕ lunĭ. Şi mĕ tem că ministrul care ne promite astă-zĭ, adică nu ne prea promite de astă dată, va fi schimbat după doĕ zile. (Ilaritate).

Cum vĕ pare d-voastrĕ aceasta? Intreb eŭ: ce vrea partidul liberal să facă cu o organisare aşa de fundamentală, precum este neatârnarea magistratureĭ de arbitriul guvernuluĭ? Dar ce însemnează toată lupta pentru libertate în orĭ-ce Stat modern? Ce însemnează daca nu scoaterea uneĭ părţĭ a vieţeĭ publice din arbitriul putereĭ executive? Şi când patru anĭ ni se tot repetă din an în an, că trebue să organisăm şi să reorganisăm, şi se tot promite şi nu se face, îmĭ vine să zic că pare că e ceva făcut, adică făcut în sensul poporuluĭ, care prin făcut nu înţelege sĕvêrşit ci înţelege că e ursit, în casul nostru ursit de a nu se face. Când vedem că s sustrage regulat orĭ ce ministru al justiţieĭ de la opera pe care o propune, aceasta nu vĕ pare d-voastră că autorisează pe cineva ca să spună în Cameră, trăgênd suma acesteĭ experienţe de patru anĭ: nu este voinţa serioasă a administraţieĭ centrale de a se scoate de sub arbitriul putereĭ executive soarta magistraţilor şi prin eĭ soarta împricinaţilor? (Aplause.)

Aduceţĭ-vĕ aminte de acum un an. In acea interesantă defilare de oratorĭ în noua aleasă Cameră, care după părerea revisioniştilor avea să ne dea o mai bună expresiune a ţĕreĭ, în acea defilare, pe care d. Kogălniceanu a caracterisat'o într'un mod cam pitoresc, se înscrisese la vorbă şi actualul ministru al justiţieĭ şi ne ţinuse o cuvêntare frumoasă. Şi când am vĕzut că în sensul celor zise de Mesagiul de atunci adică de independenţa magistratureĭ, se schimbă ministrul justiţieĭ şi vine d-sa, vĕ mărturisesc că am perdut pentru moment bănuiala, ce începusem a o avea, că nu se va face nimic de partidul liberal sub acest guvern pentru independenţa magistratureĭ, şi 'mĭ am zis: D. Nacu are să facă ceva; toată ambiţiunea, toată onoarea unuĭ representant al tineriniĭ inteligente din partidul liberal este legată de această cestiune. Şi în adevĕr am şi vĕzut îndată o comisiune numită de d. ministru al justiţieĭ, în care 'mĭ-a făcut onoarea de a mĕ convoca şi pe mine, care a fost consultată de d-sa ce trebue să facă. In acea comisiune a spus fie-care ce a crezut. Ministrul justiţieĭ, cu o laudabilă energie, s'a pus apoĭ pe lucru, a făcut un proiect de organisare, 'l-a trimis în cercetarea curţeĭ de casaţie. şi nu ştiŭ daca şi altor curţĭ, ni l'a trimis tipărit şi nouă membrilor aceleĭ comisiunĭ. Ce m'a înspăimântat însă îndată ce am vĕzut lucrarea tipărită şi mi-a deşteptat iarăşi vechea bănuială, a fost... însă, d-lor deputaţĭ, dupe discuţiunile latineştĭ dintre d. Rădulescu şi ceĭ-l-alţĭ membri din Cameră, 'mĭ-e frică să mĕ arunc şi eŭ în latinească. Dar iată lucrarea d-luĭ ministru, o am cu mine. Ea poartă titlul: „ante-proiect" Ce va fi aceasta, „ante-poroiect." Pe cât înţeleg eŭ acum, între proiect şi ante-proiect este o deosebire foarte mare Proiect însemnează pe latineşte o aruncătură înainte. Ante-proiect va fi însemnând dar o aruncătură înainte a uneĭ aruncături înainte a organisărĭ judecătorescĭ (Ilaritate. Aplause)

Mĕ aşteptam acum să vĕd ce se face la deschiderea Camereĭ. Mesagiul Coroaneĭ, aşa de bogat în solicitudinea sa pentru lucrările d-voastrĕ în anul trecut, în anul acesta vĕ zice cu un laconism demn de o mai bună causă: mai aveţĭ din anul trecut proiecte de legĭ; guvernul meŭ vĕ va mai presinta şi altele. Atâta e tot? Cum? Un proiect de lege aşa de însemnat, fundamental, care are să ne facă un Stat constituţional din ce nu suntem de cât în aparenţă, se lucrează pe baza întregeĭ atmosferĭ a Camereĭ din anul trecut, de d. ministru al justiţieĭ, cestiunea se trimite la curtea de casaţiune, este gata, îl am şi eŭ, şi nimic despre el în Mesagiŭ?!

Fără îndoială, m'am crezut dator, în comisiunea Adreseĭ, să întreb cum stăm cu această cestiune. Şi ministrul a avut amabilitatea a ne specifica cu mai puţin laconism câte-va proiecte de legĭ carĭ aŭ să vie în desbatere, şi atunci am auzit că are să vie în desbatere mai întâiŭ de toate uh proiect asupra instrucţiuneĭ publice.

M'am informat mai de aporape. E ceva straniŭ acest proiect al instrucţiuneĭ publice Sciţĭ că profesorĭĭ se aleg cu concurs şi sunt cam inamovibilĭ. Acestora n'aĭ ce să le facĭ; adică n'aĭ ce să le facĭ cu influenţa guvernamentală, nu sunt direct la discreţiunea guvernuluĭ. Reforma învĕţĕmêntuluĭ e o cestiune foarte importantă pentru îmbunătăţirea ţĕreĭ în genere. Politiceşte vorbind însă în cestia ce o discutăm acum, adică în privinţa restrângereĭ arbitriuluĭ administrativ acolo unde nu are ce căuta, reforma învĕţământuluĭ public se află pe a doua linie.

Şi apoĭ mai adăogaţĭ şi aceasta: proiectul învĕţământuluĭ public, orĭ cât de însemnat ar fi, nu e gata, nu e încă scris, nu e făcut; nu s'a consultat nimenea asupra luĭ; nu e dat încă în consiliul ministrilor, şi totuşi de o dată accentul din partea guvernuluĭ şi a maioritătĕĭ comisiuneĭ, că acest proiect nefăcut trebue să vie înainte şi proiectul pentru organisarea judecătorească, făcut, tipărit, publicat şi distribuit, are să vie în urmă. Straniŭ lucru! In urma a ce? 'Mĭ-am permis a întreba pe d. ministru al justiţieĭ, şi cred că nu comit o indiscreţiune spunêndceea ce ne-a zis d-sa în comisiune. Cu autorizarea d-sale dar, spun că a zis că pentru d-sa reforma magistratureĭ e strâns legată cu îmbunătăţirea salarielor magistratureĭ şi după părerea d-sale această îmbunătăţire s'ar urca la un milion, şi dacă acest milion e disponibil saŭ nu, trebue să se vadă după discuţiunea bugetelor.

Eŭ 'mĭ aduc aminte că pentru profesorĭĭ, ceĭ cam inamovibilĭ, care nu se pot prea lesne câştiga influenţeĭ guvernuluĭ, numaĭ de cât s'aŭ găsit 1,400,000 leĭ; dar când vine cestia la magistratură, unde e tocmaĭ vorba că prin o organisare să se scoată de sub influinţa putereĭ executive, se leagă de un milion care e greŭ de găsit şi în situaţia financiară a momentuluĭ, impresia ce am avut'o, e că nu se va găsi de loc pentru proiectul acesta de lege. Curioasă argumentare a ministruluĭ de justiţie! Judecătorĭ, voĭ, chemaţĭ d'a judeca nu numaĭ oamenĭĭ privaţĭ, ci prea adese orĭ şi administraţia în relaţiile cu ceĭ privaţĭ, voĭ carĭ pentru aceasta atârnaţĭ de la arbitriul meŭ, ministru de justiţie, în ceea ce priveşte curţile de apel şi tribunalele şi judecătoriele de ocoale, vouĕ, fiind că n'am un milion ca să vĕ măresc leafa, nu vĕ daŭ nicĭ măcar ceea ce v'aşĭ putea da fără leafă: demnitatea şi independenţa voastră (aplause). Dar tocmaĭ fiind-că lipseşte un milion, daţi-le cel puţin demnitatea oficiuluĭ, ca să se şcie că nu sunt atârnaţĭ de bunul plac al unuĭ ministru.

Onor. d. raportor ne-a atribuit în darea de seamă ce a făcut asupra desbaterilor din comisiunea Adreseĭ intenţiĭ prea juvenile când a zis că amendamentul nostru a avut „scopul de a cere reforma magistratureĭ înainte de orĭ-care altă lucrare." Nu, acesta nu a fost scopul nostru. Camera fără îndoială o să lucreze după dispoşiţiunea timpuluĭ sĕŭ, aceasta saŭ alt-ceva; dar scopul nostru era de a cere „neîntârziata" presentare a proiectuluĭ, care ne-a fost anunţat în zadar de patru anĭ de zile, care acum e făcut şi tipărit, şi se vede de odată amânat şi în indefinit, pus în urma unuĭ proiect ne făcut şi ne adus. Noĭ am vrut să arătăm că prin această procedare se dovedesce că nu e în intenţiunea guvernuluĭ ca să vĕ presinte reforma organisărel judecătorescĭ.

D-lor, cestiunea urgenţeĭ pentru această reformă anume mi se pare că e mult mai importantă de cât se arată la prima vedere. Căcĭ în acelaş mod în care vorbeam de judecarea uneĭ nemulţumirĭ din societatea întreagă asupra administraţieĭ în genere, să vedem de nu vom putea găsi o mĕsură pentru a judeca daca magistratura noastră a crescut saŭ a scăzut în nivelul eĭ sub guvernul liberal? Saŭ cel puţin să constatăm dacă a crescut saŭ a scăzut în apreciarea ţĕreĭ asupra eĭ?

Iată mĕsura ce v'o propuĭ pentru a putea judeca. Fac apel la conştiinţa d-voastrĕ, cum îşĭ aduce aminte fie-care din d-voastrĕ, căcĭ aci nu e vorba de partid.

Cunoaşte fie-care din d-voastrĕ, fie din ceea ce s'a petrecut cu d-voastrĕ, fie din cercul relaţiilor private ce le aveţĭ, următorul lucru: când astă-zĭ o persoană are un proces important, aţĭ auzit d-voastrĕ cu toţiĭ zicêndu-se: să'mĭ aleg un avocat aproape de guvern şi cu influinţă, că daca nu fac aşa am să perd procesul. Spun un adevĕr de toţĭ cunoscut cu aceste cuvinte?

E unul din d-voastră care vrea să mĕ desminţă? Unul singur? Nicĭ unul nu mĕ întrerupe. Daca dar nu e nicĭ unul, ce însemnează aceasta? Aceasta însemnează că s'a perdut încrederea ţĕreĭ în independenţa şi imparţialitatea magistratureĭ. Cu alte cuvinte, se simte că magistratura e o dependenţă a guvernuluĭ.

Apoĭ acesta e Statul constituţional modern?

Dar când aşĭ merge acum mai departe în acest şir de constatărĭ în chiar conştiinţa d-voastră, când aş zice ....., dar nu voĭ comite lipsă de parlamentarism, de a cita un singur nume. Eŭ voĭ face numaĭ şi numaĭ apel la d-voastră, şi argumentaţia mea numaĭ atunci va fi temeinică, când în capul d-voastrĕ la amintirea lucruluĭ, va sta şi numele persoaneĭ, atunci se va dovedi că aşa e opinia publică. Când aş zice dar, în Bucureşcĭ cine este avocatul cel mai influent ca partisan al guvernuluĭ?

D. N. Dimancea: Eştĭ d-ta şi d. Boerescu.

D. T. Maiorescu: Cine e acela pentru care, daca e un proces important, se face un steeple-chasse (cuvênt englez, dar lucrul nu este din patria constituţionalismuluĭ), cine să'l aibă mai întâiŭ şi nefericitul împricinat, care vine în al douilea rând, aleargă disperat la uşa tutulor celor-l'alţĭ avocaţĭ ca să caute o contrabalansare a influenţeĭ. Aceasta d-lor, e un scandal (aplause).

Mai adăogaţĭ acum curagiul (e parlamentar termenul), cu care o persoană de o aşa influenţă se foloseşce şi de posiţia sa spre a schimba cu ajutorul aparatuluĭ legislativ, o dispoşiţiune interpretativă a legeĭ pentru un proces ad-hoc, şi atunci îmĭ veţĭ da dreptate când zic că am căzut mai jos de cât hatârul turcesc (aplause).

De ce nu se îndreptează dar starea de astă-zĭ când vedem că mergem din rĕŭ în mai rĕŭ? Şi cum suferă aceasta partidul liberal? Acum zece anĭ era d. Lahovari ministru de justiţie. In contra sa se poate vorbi de influenţă politică, de candidaturĭ oficiale şi de altele, dar în privinţa justiţieĭ cine era persoana influentă pe atunci la care trebuia să meargă numaĭ decât ca să câştige procesul? Stă în conştiinţa d-vóstră vre-o persoană influentă după atunci, precum stă pentru acum?

D.D. Dimitrescu şi Djuvara: Da.

D. Maiorescu: Fiind-că în privinţa aceasta vĕd că sunt în divergenţă de opiniune cu uniĭ din d-voastră, atunci retrag această parte a argumentuluĭ meŭ. Dar sunt dator să spun, că după convingerea mea personală deşi nu e împărtăşită de toţĭ din d-voastrĕ, era mai mare simţimêntul public despre independenţa magistratureĭ sub ministerul conservator.

D I. Câmpineanu: Da, când da ordine în materie electorală.

D. T. Maiorescu: Poate să aibă dreptate D. Câmpineanu.

D. I. Câmpineanu: Aceasta este scris.

D. T. Maiorescu: Nu contest, dar nu e în cestie. Recunosc în materie politică, electorală, nu era pe atunci simţimêntul independenţeĭ mai mare de cât acum; era foarte energică influenţa guvernuluĭ în viaţa politică. Insă ce curioasă manieră de a trata magistratura prin o asemenea întrerupere! D-lor, orĭ-care ar fi influenţa în ceea ce priveşte alegerile, aceasta nu are a face cu nevoile de toată ziua, nu are a face cu procesele numeroase şi obicinuite ce le aŭ cetăţenii din această ţară. Ce puneţĭ d-voastră în comparaţiune mişcarea trecĕtoare a uneĭ elecţiunĭ, orĭ cât de importantă ar fi, cu zilnica corupţiune a simţimêntuluĭ de dreptate în cele-l-alte afaceriĭ? (Aplause parţiale).

Dar să mergem mai departe. Să constatăm că această decădere a opinieĭ publice în ceea ce priveşte independenţa magistratureĭ în ţară, merge paralel cu un întreg sistem rĕŭ al administraţiuneĭ centrale, adică cu încuragiarea influenţelor personale nelegitime în mai toată sfera intereselor publice şi private.

Nu aşa, d-lor, că într'un Stat constituţional puterea legislativă se deosibeşte de cea esecutivă şi de cea judecătorească?

Inchipuiţĭ-vĕ acum în ipotesă, că un guvern oare-care nu ar voi să se limiteze bine competinţa fie-căruia din aceste ramurĭ ale putereĭ publice, folosindu-se tocmai de amovibilitatea magistratureĭ de amovibilitatea funcţionarilor administrativĭ, de influenţa administrativă în toate afacerile, în dare de contracte, în bĕuturile spirtoase, în arendarea moşiilor Statuluĭ, în darea antrepriseĭ tutunurilor, etc. etc. Nu vorbesc de guvernul acesta, fac numaĭ o construcţie ipotetică. Să ne închipuim dar în hipotesă, că ar fi un guvern care şi-ar zice: cum să 'mĭ asigur o maioritate în Cameră? Principiile? Bun lucru! Interesele? Mai sigur lucru! Şi astfel ar zice: dacă aşĭ lăsa eŭ oare-care influenţă preponderantă, în afară de orĭ-ce preocupare pentru o bună şi normală administrare a ţĕreĭ, în mâna unor membri aĭ partiduluĭ meŭ în oraşele diferitelor districte, cu condiţiune ca să mĕ susţină cu voturile lor tot-d'a-una la guvern? O simplă ipotesă d-lor; ce aţĭ vedea atunci? Aţĭ vedea că un membru al Adunăreĭ, saŭ fie şi un membru al administraţiuneĭ, ar fi pus de guvern în posiţie de a tranşa, afară de legalitate şi numaĭ prin arbitriul sĕŭ, multe cestiunĭ pentru carĭ s'ar cuveni să fie numaĭ legea hotărâtoare; de exemplu, ar provoca numirĭ în funcţiunĭ nu numaĭ administrative dar şi judecătoreştĭ, ar asigura un fel de bună predispoşiţiune în interesele judiciare ale cutăruia saŭ cutăruia din protegiaţiĭ sĕĭ, ar dispune de numirea şi destituirea unor directorĭ de şcoale, carĭ se consideră ca posturĭ administrative, ar influinţa în mod hotărâtor confirmarea unuĭ contract de arendare al moşiilor Statuluĭ, al monopoluluĭ tutunurilor, etc. etc.

Dar îmĭ veţĭ zice acum: ce are a face această ipoteză cu realisarea?

De, d-lor, e cam îndrăzneţ să viŭ la realitate. Cum să v'o dovedesc? Cum să mĕ justific? Voiŭ încerca modul întrebuinţat adineaorĭ. Propria d-voastrĕ memorie să mĕ justifice, eŭ însumĭ nu voiŭ numi nicĭ un nume, nu voiŭ cita nicĭ o persoană. Dar vĕ pun întrebarea: cine este în judeţul..... căcĭ aceasta se face pe judeţe; dupe hipotesa noastră se dă unul saŭ mai multe judeţe într'un fel de antreprisă materială şi morală, care judeţ vreţĭ să 'l luăm? Să zicem de Botoşanĭ; aşa dar vĕ pun întrebarea: cine este, în înţelesul celor zise mai sus, omul cel mare şi tare în Botoşanĭ? Cine în districtul Tecuciŭ, cu înrîurire şi asupra Bêrladuluĭ şi mai departe? Cine este omul cel mare în oraşul Buzĕŭ? Care este dinastia ce stăpânea până mai deunăzĭ districtul Vasluĭ? Astă-zĭ aud că s'a schimbat acolo, dinastiele acestea se cam schimbă. Este un fel de joc de balanţă de la unul la altul. Dacă aşĭ întreba, de exemplu, cine este astă-zĭ la Focşanĭ, aş fi eŭ singur nedomirit, fiind-că vĕd că se combate unul cu altul, sunt douĭ puternicĭ, şi rĕmâne să vedem care pe care.

Când am pus eŭ acum aceste întrebărĭ, a fost unul singur dintre d-voastră care a rĕmas nedumerit cine este? Conclusia e clară: dacă aţĭ ştiut cine este, atunci ipotesa mea s'a făcut realitate în propria d-voastrĕ consciinţă.

Care este calea de dreptate? Legea, legea care scuteşte individul de a fi silit să se plece la buna graţie şi la hatârul persoanelor influente. Voim să fie legea lege; nu fiind-că plac cutăruia, saŭ fiind-că nu'ĭ plac, să mi se dea dreptate. Voiŭ să trăesc în districtul meŭ conform cu consciinţa mea, cu ideile mele şi cu drepturile mele de cetăţean sub scutul legeĭ, şi nu să fiŭ silit a îngenunchia la omul partiduluĭ (Aplause).

Ce să mai lungim vorba? Mĕ resum: daca am zis la început că sunt nemulţumirĭ în ţară, acum ne am înţeles cu toţiĭ ce însemnează aceasta şi ce însemnează reforma urgentă în organisarea uneĭ magistraturĭ neatârnate de guvern.

Dacă ne am înţeles, atunci cu ocasiunea solemnă a acestuĭ rĕspuns la discursul Tronuluĭ, noĭ, monarhicĭ constituţionalĭ, ne credem datorĭ a aduce la cunoştinţa Coroaneĭ că nemulţumirile în ţară aŭ crescut, nemulţumirile în ţară cresc, şi a venit momentul să ne întrebăm până unde vor creşte? (Aplause).

DECRETE

M. S. Regele a înaintat la gradul de mare cruce a ordinuluĭ *Steaoa Românieĭ* pe d. Alexandru C. Plagino, trămis extra-ordinar şi ministru plenipotenţiar al Românieĭ la Roma, mare oficer al aceluĭ ordin de la 1878.

D. Iorgu Istrati, directorul prefecturel judeţuluĭ Roman, este autorisat să ia parte în consiliul de revisie al recrutaţieĭ pentru contingentul anuluĭ 1886, în locul d-luĭ prefect, ocupat cu alte lucrărĭ la reşedinţa judeţuluĭ.

Sunt numiţĭ şi permutaţĭ:

D. C. Caracaş, actual procuror pe lângă tribunalul Ilfov, judecător de instrucţiune la acelaşĭ tribunal, în locul d-luĭ Angel Solacolu, demisionat. —D. N. San-Marin, procuror pe lângă tribunalul Ilfov, în locul d-luĭ C Caracaş, înaintat. — D. P. Ghiacioiu, procuror pe lângă tribunalul Ilfov, în locul d-luĭ H. Fundăţeanu, demisionat.—D. G. Porumbaru, actual judecător al ocoluluĭ Olteţu, judeţul Vâlcea, în aceeaşĭ calitate la ocolul Dâmboviţa, în locul d-luĭ Dimitrie Cârpinişeanu, care trece în postul ocupat de D. G. Porumbaru.

DIN AFARA

Serbia şi Bulgaria.

O telegramă din Sofia dă în fine o icoană mai clară a situaţiuniĭ. Prinţul Alexandru declară propunerile serbe, cu privire la armistiţiŭ, de vagĭ şi lipsite de o basă sigură şi adaugă că dacă Serbia nu va rĕspunde propunerilor bulgare anterioare în două-zecĭ şi patru ore, el, prinţul va raporta Puterilor. De aci se vede din noŭ abilitatea diplomatică a prinţuluĭ Alexandru şi tot o dată că s'aŭ mărit şansele de a se păstra pacea. Supuindu-se stăruinţelor Puterilor, Alexandru şĭ-a oprit trupele şi s'a declarat dispus a încheia armistiţiul; acum el declină rĕspunderea pentru o eventuală

www.dacoromanica.ro

reîncepere a ostilităţilor, spre a o arunca asupra regelui Milan. Declaraţiunea prinţului Alexandru nu spune nimic că persistă asupra primiri propuneri sale — evacuarea Bulgariei de trupele sêrbe şi acordarea unei despăgubiri de rĕsboiŭ — el cere numaĭ un rĕspuns clar şi deslușit; dacă acesta nu va urma, el va apela la Puterĭ. Prinţul nu va ataca, ci va adăsta hotărîrea Puterilor; daca Serbia va începe acţiunea, ea va asuma consecinţele unei asemenĭ hotărîrĭ. Termenul fixat de prinţul Alexandru a expirat deja; deci în acest moment se va fi putut decide deja în Belgrad, daca diplomaţia poate reîncepe lucrarea păcĭĭ saŭ daca din noŭ tunul va lua cuvêntul.

In privinţa concertului european d. Giers ar fi zis următoarele către corespondentul din Petersburg al ziarului *Times*:

«Cât-va timp am fost îngrijat. Mĕ temeam că intrigele Angliei ar putea turbura buna înţelegere dintre cele treĭ Puterĭ imperiale. Dar iarăşĭ m'am liniştit. După un timp, nu de îndoială, ci de resgândire, acordul s'a restabilit pe deplin, căcĭ insinuaţiunile Angliei n'aŭ fost luate în serios. Germania a făcut tot posibilul spre a arĕta că doreşte să întreţie raporturĭ amicale cu cabinetul Tory, dar nimenĭ n'a crezut că prinţul Bismark se va despărţi de noĭ de dragul lordului Salisbury. Acordul dintre cele treĭ Puterĭ imperiale e maĭ deplin ca nicĭ o dată şi cine ar voi să'şĭ bazeze politica sa pe supoziţiunea că acel acord ar fi sdruncinat, s'ar înşela în propria sa pagubă.»

Spania.

Ziarul parisian *Figaro* publică o scrisoare lungă a luĭ Emil Castelar. Fostul preşedinte al Republicei spaniole îşĭ exprimă părerea că Republica se va reîntoarce în curênd. Castelar scrie între altele: «In timpul domnieĭ de zece anĭ a regelui Alfonso, am fost deputat în toate legislaturile şi am proclamat tare înaintea acelor carĭ făcuseră restaurarea monarchică, cum că ea nu e nicĭ tare, nicĭ durabilă. La 7 August 1876 am zis textual: „Restauraţiunile nicĭ o dată n'aŭ fost soluţiunĭ. Intoarcerea Stuarţilor în Anglia n'a fost o soluţiune, precum nicĭ a Bourbonilor în Franţa... Dar daca eŭ deja în primăvara restauraţiuniĭ n'am crezut în durata monarchieĭ, cum să cred în cea după moartea regelui Alfonso?» — Castelar maĭ adaugă că regina n'are sprijin nicĭ chiar în familia sa; n'are nicĭ un ajutor, de cât o mare abstracţiune: legalitatea. Dar el pretinde că monarhia poate fi resturnată foarte lesne pe calea legală şi se declară din noŭ contra orĭ-cărui pronunciamento şi contra orĭ-căreĭ revoluţiunĭ. De alt-fel el vrea o Republică conservatoare şi blamează ca o mare greşeală a luĭ Gambetta că acesta a declarat rĕsboiŭ cleruluĭ.

Rĕsboiul în Sudan.

In Sudan aŭ fost iarăşĭ lupte la Ginnis şi Ambigol. Arabiĭ aŭ fost respinşi, dar eĭ staŭ în mare numĕr la Koşe şi se pregătesc a năvăli din noŭ. Engleziĭ, carĭ avură niţel de lucru cu aşa numitul »rĕsboiŭ birman», îşĭ întorc iarăşĭ atenţiunea spre Egipt; eĭ par a se fi convins în fine că micul numĕr de trupe engleze, ce staŭ astăzĭ în Egipt, nu va fi de ajuns să apere ţara contra unuĭ atac serios din partea Sudanezilor. De aceea aŭ şi plecat spre Egipt alte treĭ batalioane de trupe engleze.

CORPURILE LEGIUITOARE

(Sesiune ordinară)

Şedinţa din 29 Noembre, 1885

Senatul a lucrat în secţiunĭ.

Camera. — Se continuă discuţia asupra proiectuluĭ de rĕspuns la Mesagiul Tronuluĭ.

D. *Palade* susţine, relativ la paragrafu 3, că în calculele financiare ale guvernuluĭ, măestria a înlocuit sinceritatea; că nu e în ţară o înflorire, ci un desastru financiar.

D. *ministru Stolojan* dă o mică lecţiune d-luĭ Palade, apoĭ pune la îndoială afirmaţiile de ierĭ ale d-luĭ Carp pentru cuvêntul că aurul nu e o valută constantă: când mina e maĭ bogată, aurul e maĭ eftin; când e maĭ săracă e maĭ scump.

D. *Costinescu* rĕspunde şi d-sa d-luĭ Carp, cu frase patriotice: Stat român independent, armată glorioasă, etc. Neapĕrat că majoritatea aplaudă pe întrecute.

Se cere închiderea discuţieĭ.

D. *Ciocazan* cere să nu se închidă discuţia ca să dovedească că adevĕr a spus d. Carp ierĭ când a zis că e lăţită în ţară corupţia. Dar discuţia se închide.

Amendamentul de la paragraful 3 se respinge.

Se citeşte paragrafu 4

D. *Djuvara* vorbeşte pentru interesul economic al porturilor Brăila şi Galaţi, fără escepţie. D-sa îşĭ trage argumentele dintr' un ilustru autor francez de acum doĕ-zecĭ şi treĭ de veacurĭ (Pericles), şi crede că soarele aruncă umbre.

D. *Kogălniceanu*, după ce constată că d. Carp a fost prea nedrept şi violent atacat de vorbitorĭĭ majorităţiĭ, combate paragraful 4 şi cere îmbunătăţirĭ pentru Dobrogea.

Şedinţa se ridică la 6¼.

IMIGRAREA IN ROMANIA

Citim în *Tribuna* din Sibiŭ: In anul trecut aŭ fost eliberate în cercul Sighişoareĭ pentru România 446 de paspoarte. In anul curent abia în 3 lunĭ s'aŭ eliberat 277 paspoarte. Intre aceştia sunt: Românĭ 200, puţinĭ Ţiganĭ, 59 Germanĭ şi 8 Maghiarĭ. *Grosskokler-Botten* scrie că în pasportul unu bĕtrân de 70 anĭ era scris: Pĕrul *sur*, dinţiĭ *nicĭ unul*, durata călătorieĭ *călătoreşte pe viaţă din causa săracieĭ*, scopul *lucrul ca ziler*.— Triste stărĭ!

ECOURI STREINE

Beatificarea fecioareĭ de Orleans

Moniteur de Rome anunţă că la 20 Nov. s'a desbătut, în Congregazione dei Riti, afacerea beatificări fecioareĭ de Orleans (Jeanne d'Arc). Până la beatificarea eĭ, dinsa va purta titlul de »fecioara venerabilă.»

Ovreiĭ în parlamentul englez.

In ultimele alegerĭ engleze aŭ fost 18 candidaţi ovreĭ. Până acum s'aŭ ales liberalĭ baronul Goldschmid şi altĭ treĭ, precum şi conservatorĭĭ baronul Worms şi altĭ treĭ ovreĭ. Se aşteaptă şi alegerea baronuluĭ Ferdinand Rothschild, a colonelului Edmund Dawis şi a luĭ sir Filipp Falk.

VARIETATI

Progresele marineĭ militare germane. — Germania a pus în anul acesta în bugetul marineĭ sale suma de 48,398,900 mărcĭ, din carĭ 11 milioane sunt trecute la creditele extraordinare. De aci se vede interesul ce imperiul german are pentru puterea luĭ maritimă. De la pacea de Francfort, Germania nu s'a dat înapoĭ dinaintea nicĭ unuĭ sacrifiiciŭ pentru a atinge acest scop, şi trebue să recunoaştem că marina eĭ a făcut marĭ progrese în timp de cincĭ-spre-zece anĭ.

Ast-fel, în 1870 flota prusiană se compunea din 80 de vase din carĭ 8 cu pânze şi 44 cu aburĭ, dintre carĭ numaĭ 16 (fregate şi corvete) putea că fie considerate ca vase de rĕsboiŭ.

In 1885, marina imperială posedă 13 vase cuirasate, 13 canoniere cuirasate, 25 vase de coastă, 4 canonire, 8 avise, 10 vase de şcoală, 13 transporturĭ cu aburĭ şi 150 vase torpile.

Trebue a maĭ adăoga că Germaniĭ construiesc înşişĭ în usinele lor şi în marile lor ateliere de construcţiunĭ, vasele tropile şi toate instrumentele ucizĕtoare

Efectivul marineĭ în timp de pace, în porturĭ şi pe vase, numĕră aproape 10,000 de oamenĭ, la carĭ se maĭ adaoge şi *batalionul de mare* de o mie de soldaţĭ. Marinariĭ statuluĭ fac un serviciŭ activ de treĭ şi patru anĭ de reservă, apoĭ trec cincĭ anĭ în aşa numitul seewer; cât pentru personalul ofiţerilor, el se compune dintr'un admiral, un vice-admiral, cincĭ contra-admiralĭ, 48 căpitanĭ, 417 locotenenţĭ şi sub locotenenţĭ şi 100 cadeţĭ, adică în tot aproape 600 ofiţerĭ.

Mobilisarea se poate face ca şi armata de uscat, cu cea maĭ mare repeziciune.

Flota se împarte în douĕ marĭ staţiuniĭ militare: staţiunea Balticeĭ şi staţiunea măreĭ Norduluĭ, având de sediurĭ respective porturile Kiel, Wilhelschafen, acoperite de lucrărĭ marĭ de apărare şi având cele d'intĭĭ arsenale. S'aŭ făcut asemenea lucrărĭ foarte însemnate de întărirĭ şi în lungul coastelor Balticeĭ, la Memel, Pillaud, Weichselmunde, Danzig, Rugenwald, Kolberg, Bredow, Stettin, Stralsund şi în fine Travemunde.

Ca putere maritimă, Germania ocupă asemenea azĭ rangul al patrulea, după Anglia, Francia şi Rusia; maĭ mult, flota rusă este împărţită în douĕ escadre, din carĭ una, aceea a Mări-Negre, n'ar putea să treacă Dardanelele de cât violând tractatele, şi cea-l'altă, acea a Balticeĭ, ar fi poate constrânsă în cas de resbel să sforţeze pasurile de la Cattegat.

Din contră, Germania, prin proiectul de canal între Baltica şi Marea Norduluĭ, ale căruĭ cheltueliĭ sunt evaluate la 156 milioane de mărcĭ, va putea să concentreze repede puterile sale maritime, în cas de trebuinţă, într'una saŭ în ceal'altă din cele douĕ marĭ carĭ despart Peninsula daneză, a căreĭ parte meridională, Slesvigul, a fost încorporată la imperiŭ. Nu maĭ lipseşte puterei maritime a Germanieĭ de cât staţiuniĭ vamale cum are Anglia.

Tocmaĭ această dorinţă, maĭ mult ca idea colonisăriĭ, aŭ hotărît pe guvernul din Berlin a ocupa Angra-Pequena şi insulele Camerone, carĭ a provocpt încurcăturĭ Sultanuluĭ de Zanzibar şi conflictul cu Spania privitor la insulele Caroline.

Serviciul telegrafic al „Românieĭ Libere"

Viena, 11 Decembre.

Corespondenţa Politică anunţă că marile Puterĭ sunt de acord pentru a primi rolul de mijlocitoare, în ceea ce priveşte încheierea unuĭ armistiţiŭ între Serbia şi Bulgaria.

Indată ce cele douĕ părţĭ beligerante le vor face cererea într'un mod formal, şi vor declara că se vor supune decisiuniĭ ce va interveni, Puterile vor numi delegaţĭ militarĭ, ce se vor duce la faţa locului spre a determina o linie de demracaţiune şi o zonă neutră.

Paris, 11 Decembre.

Comisiunea creditelor pentru Tonkin a ales de raportor pe d. Pelletan. Ea a decis a nu acorda guvernului de cât credite provisorĭĭ, aşteptând ca Camera să se pronunţe asupra cestiuniĭ de evacuare, care va fi discutată probabil la 21 Decembrie.

Berlin, 11 Decembre.

Impĕratul va primi mâine în audienţă solemnă pe Tevfik-Bey ambasador al Turcieĭ.

Constantinopol, 11 Decembre.

Prinţul Nuredin-Efendi, al treilea frate al Sultanuluĭ, a încetat din viaţă.

(Havas)

Maxime şi reflexiunĭ

Dacă noĭ înşine nu am fi făloşĭ, atuncĭ nu ne-am plânge atâta de făloşia altora.

***

Sĕ pare că natura, care a întocmit atât de înţelepţeşte organele corpuluĭ nostru, ca să ne facă fericiţĭ, tot dĕnsa ne a înzestrat şi cu făloşia, ca aşa să ne scutească de durerea de a ne recunoaşte imperfecţiunile noastre proprĭĭ.

***

Interesul vorbeşte tot felul de limbĭ, şi joacă rolul orĭ căreĭ personalităţĭ, chiar şi a desinteresuluĭ.

***

Aceia carĭ se ocupă prea mult cu lucrurĭ micĭ şi neînsemnate, de regulă devin necapabilĭ pentru lucrurĭ maĭ marĭ.

***

Fericirea zace în gust şi nu în lucrurĭ; căcĭ fericiţĭ suntem atuncĭ când avem aceea ce iubim şi nu aceia ce alţiĭ află de amabil.

***

Nicĭ când nu suntem atât de fericiţĭ saŭ nefericiţĭ, pe cât ne închipuim.

***

Dispreţul avuţiilor era la filosofiĭ vechĭ, o poftă ascunsă de a'şĭ rĕsbuna meritul lor contra nedreptăţeĭ soarteĭ, prin dispreţul acelor bunurĭ de carĭ ea îĭ lipsea; asta era un secret ca eĭ să se asigureze de înjosirea sărăcieĭ; asta era o cale costişă pe care mergênd, voiaŭ să ajungă la băgarea în seamă, unde nu puteaŭ ajunge prin bogăţiĭ.

***

Cu toate că oamenĭ se fălesc cu faptele lor marĭ totuş luându-le bine în vedere, acele nu sunt nicĭ de cât efectul uneĭ marĭ iuţenţiuni, ci de regulă sunt isprăvile întêmplăreĭ.

***

Sinceritatea este o deschizĕtură a inimeĭ; o aflăm la foarte puţinĭ oamenĭ; şi aceia de care auzim adeseorĭ vorbind, nu e alta de cât o fină amăgire cu scop de a dobândi încrederea altora.

***

Aversiunea către o minciună este adeseorĭ o imperceptiblă ambiţiune cu scop de a ne face considerabile mărturisirile noastre şi de a da cuvintelor noastre un respect de religiune.

***

Adevĕrul nu face atât bine in lume cât rĕŭ fac numaĭ aparinţele sale.

***

E greŭ de a defini amorul; aceea ce am putea zice despre el ar fi că în inimă e o poftă ascunsă şi gingaşe de a posede aceia ce iubim dupĕ multe mistere.

Larochefoucauld.

MAI NOU

Domnul profesor Radu Novian directorul „Institutuluĭ Profesorilor Asociaţi" ne declară — ca rĕspuns la maĭ mulţĭ părinţi de familie — că a semnat resoluţiunea capilor de Institute—la a căreia discuţiune nicĭ c'a luat parte — numaĭ pentru principiul solidarităţi; că d-nia sa n'avea şi n'are nimic de temut în privinţa regulamentăreĭ examenelor elevilor particularĭ, de oare-ce eleviĭ din Institutul ce dirige urmează regulat de la Septembre cursurile în Gimnasiele şi lyceele Statuluĭ, unde îşĭ vor depune examenele la termenele fixate prin lege.

In privinţa luĭ Albulescu, despre care am spus ierĭ că s'a împuşcat, aflăm că medicĭĭ chemaţĭ a'l căuta afirmă că se va însănătoşa. El se află tot la hotel Imperial.

Ziarul parisian *Voltaire* povesteşte următoarele despre un inel fatal din familia regală spaniolă: Intre darurile de mireasă date de regele Alfonso primeĭ sale soţiĭ, era un inel cu un minunat mărgăritar negru, înconjurat de diamante. Regina Mercedes l'a purtat până la moartea sa. Apoĭ Don Alfonso la dăruit surorei sale, care de asemenea nu s'a despărţit de inel. După moartea eĭ tînĕrul rege luă inelul şi l'a purtat ca suvenir al celor douĕ reposate. [illegible]

www.dacoromanica.ro

nelul din degetul reposatuluĭ sĕŭ soţ, se zice că a stat la îndoială, daca e bine să 'l poarte în deget, saŭ să'l păstreze într'o cutiuţă. In fine s'a decis să nu maĭ poarte în deget acest giuvaer fatal.

Din New-York se anunţă că regele drumurilor de fer americane, Vanderbilt, a murit. Tatăl-sĕŭ, Cornelius Vanderbilt, ca băiat de 16 anĭ, începuse un negoţ cu poame. El cumpĕră cu 500 francĭ o corabie, pe care transporta de la ţară poame la New-York şi această afacere a fost aşa de lucrativă, în cât după 20 anĭ avea deja 38 corăbiĭ. Când la 1860 părăsi comerţul cu poame, el dispunea de o avere de 200 milioane dolarĭ saŭ ca un miliard francĭ (un dolar face cam 5 fr.) El se încercă apoĭ pe speculaţiunĭ de căĭ ferate şi adese orĭ risca 70—75 milioane într'o zi la bursă. De oare ce rar îl părăsea norocul, în scurt timp ajunse la o avere de 600 milioane dolarĭ. Când muri la 1876, lăsă fiuluĭ sĕŭ maĭ mare, care a murit acum, 500 milioane dolarĭ, cu care acesta continuă afacerile părinteluĭ sĕŭ. Ceĭ-l-altĭ nouă copiĭ moşteniră 90,000,000 dolarĭ de la părintele lor, care sacrificase mult pentru scopurĭ de bine-facere; aşa între altele a înfiinţat în Nashville o universitate cu un fond de 3 şi jumĕtate milioane dolarĭ.

SPECTACOLE

Teatru Bossel. — *Opereta franceză.* — Sâmbătă, 30 Noembre, *Mamzele Nitouche.*

Sala Orfeu. — Sâmbătă 30 Noembre Scamatorie de d-nul *Boudic.* M-me *Lefebre.*

Teatru „Dacia" Duminică la 1 Decembre representaţie extra-ordinară pentru debutul întoarcereĭ din Paris a D-luĭ I. C. Lugoşianu se va juca piessa: **RUY-BLAS** Dramă în 5 acte de V. Hugo.

Spectacolul va începe cu: **Căsătoria silită.** La fine după cererea generală d-nu Lugoşianu va juca **MOŢUL DIN ARDEAL** rol creat de d-nul Lugoşianu.

INSERŢII

BOALELE DINŢILOR cât şi boalele gingiilor, de orice natură ar fi se vindecă sigur cu *apa de dinţi anaterină*, a doctoruluĭ I. G. Popp, dentist al curţeĭ imperiale şi regale din Viena. Eficacitatea eĭ se probează cu o mulţime de certificate, între altele cu acela a d-luĭ profesor Oppolzer, rectorul magnific al Universităţeĭ din Viena. Apa aceasta a maĭ fost examinată şi recomandată de un mare numĕr de doctorĭ din ţară şi streinătate.

PASTA DE DINŢI ANATHERINA a aceluiaşĭ doctor este unul din mijloacele cele maĭ eficace pentru a curăţi dinţiĭ, pentru că nu conţine nicĭ un ingredient vătămător sănătăţiĭ. Materiile minerale ce conţine preparaţiunea aceasta lucrează asupra zmalţuluĭ dinţilor, fără să'l atace, pe când în acelaşĭ timp elementele organice ale pasteĭ frăgezesc şi întăresc gingiile şi cele alte părţĭ ale gureĭ şi măresc albeaţa şi curăţenia dinţilor.

Pasta aceasta se recomandă cu deosebire călĕtorilor pe uscat şi pe mare, pentru că nu poate fi nicĭ alterată nicĭ stricată de umezeala ce încearcă prin întrebuinţarea zilnică.

Aceste douĕ produse se vênd în farmaciele şi parfumeriele din Bucurescĭ şi din România.

Epitropia Aşezămintelor Brâncovenescĭ

In ziua de 22 ale corenteĭ luni, nepresentându-se de cât un concurent pentru darea în arendă a moşieĭ Cervenia din Districtul Teleorman, Epitropia publică din noŭ că în ziua de 23 Ianuarie anul viitor, ora 12 merid. se va ţine licitaţiune în Cancelaria Administraţieĭ din Strada Rahoveĭ No. 3.

Calităţile acesteĭ moşiĭ sunt următoarele:

Intindere — 12,000 pogoane traversate de apa Vedea.

Distanţa

Moşia este situată în centru şi în apropiere de oraşul Alexandria, de Giurgiu, de Zimnicea, şi de schela Petroşanĭ.

Arături

200 pogoane grâŭ de Banat prima cualitate semănat şi puternic rĕsărit, 230 pogoane rapiţă semănată la începutul luneĭ August.

Total 1130 pogoane semĕnătură de toamnă bine rĕsărită.

Ecareturĭ

Una casă în comună cu 2 etage, de zid, grajdurĭ de caĭ şi boĭ foarte încăpĕtoare.

Una magazie de grâŭ şi pătule de porumb. Una casă de moară de zid acoperită cu fier, în care arendaşul viitor va putea instala, moara cu maşina sa de treerat cum a fost şi până acum. Una vie de 2 pogoane.

Una casă de zid la capătul moşieĭ pe câmpia Barnaz în foarte bună stare cu 6 camere

2 Magaziĭ de grâŭ încăpĕtoare ca la 1000 chile. Pătulele sistematice în zăbrele de lemn şi acoperite cu fier, încăpĕtoare de 1000 chile porumb.

3 Puţurĭ, precum şi încăperile şi bordeele trebuincioase pentru slugĭ şi argaţĭ.

Suhaturĭ

2 Suhaturĭ marĭ pentru vite de cireadă.

Plan iconomic

Moşia toată este regulată în tarlale dupĕ plan economic.

Avantagiĭ

Pe această moşie sunt 7000 pogoane închiriate pentru arătură cu învoieĭ avantagioase şi echitabile pentru ambele părţĭ afară de islaz şi livezĭ, atât la locuitorĭĭ din comună în numĕr de 300, dintre care 270 aŭ fie-care plugul lor, cât şi la maĭ mulţĭ locuitorĭ din satele lăturaşe Aceste învoieĭ s'aŭ prelungit până la anul 1887.

Pădurea ce se află pe această moşie în întindere de 1200 pogoane care poate servi iarna la adăpostul vitelor, nu se va pune în tăere de cât după parquetarea şi facerea amenagiamentelor cerute de legea silvică.

Condiţiunile de arendare sunt tot acelea cu care s'aŭ contractat în urma licitaţiunilor cele alte proprietăţĭ ale Epitropieĭ şi care se pot vedea în cancelaria administraţieĭ în toate zilele de lucru de la orele 10—2 p. m.

Arendarea acesteĭ moşiĭ se va face pe termen de 7 anĭ cu scop ca contractul să espire de odată cu ale celor alte moşiĭ ale aşezămintelor.

ULTIMA ORA

Sofia, 11 Decembre.

In faţa tăcerĭĭ persistente a guvernuluĭ sêrbesc guvernul princiar a remis Puterilor o noĕ Notă, în care se coprinde declaraţiunile următoare.

Serbia caută numaĭ să câştige timp pentru a reconstitui forţele sale sleite;

Propunerile Serbieĭ sunt inacceptabile pentru că nu conţin oferta de a trata despre pace în timpul armistiţiuluĭ propus;

Tragerea noiĭ linĭĭ de demarcaţiune luând de bază punctele ocupate ziua în care comitele Khevenhüller a întervenit, va da loc la contestaţiunĭ şi neînţelegerĭ.

Fără încetarea ostilităţilor Sêrbiĭ ar fi fost constrânşĭ să evacueze teritoriul Vidinuluĭ.

Nota maĭ spune că situaţiunea respectivă a celor douĕ armate nefiind egală, o evacuare reciprocă n'ar fi justificată.

Guvernul bulgăr speră decĭ, că Puterile vor exercita o presiune efectivă pentru a ajunge la încheerea unuĭ armistiţiŭ destinat a pregăti o pace onorabilă şi durabilă, căcĭ scopul principal al Puterilor trebue să fiă a pune capăt acestuĭ rĕsboĭ fratricid.

(Havas.)

ANUNCIU

Un bun desenator şi operator în lucrărĭ technice doreşte a se angaja.
A se adresa la redacţie.

De arendat, chiar de acum **moşia Rotăreştĭ,** din districtul Vlaşca. — A se adresa d-luĭ Ioan Culoglu, strada Pitar-Moşu, No. 2 Bucureştĭ.

NOUL MAGASIN
DE
PANZARIE ŞI LINGERIE
S. KLUCH
9 Strada Lipscanĭ, 9.
Fiind bine asortat cu toate articolele de *Pânzărie*; a aranjat şi un atelier, pentru confecţionarea *orĭcăror comande de albiturĭ.*

DIONISIU POPESCU
Doctor în drept şi advocat, se oferă spre a susţine cause civile, comerciale, şi penale înaintea tutulor instanţelor judecătorescĭ.
Domiciliază în Calea Plevneĭ, 48.

HEMORRHOIDE Fissurĭ ale anussuluĭ.
Alinare immediată şi VINDECARE *prin*
POMMADA ROYER
PHARMACIST, 225, Rue St-Martin, la PARIS.
DEPOSITUL: în Bucuresci la Pharmacia J. A. CIURA, (Strada Lipscanĭ)

VIN NEGRU
de Oraviţa şi Golu-Drâncea
Vechiŭ de 4 anĭ, calitate superioară tutulor altor vinurĭ. — 15 fr. vadra şi
ALB DE DRAGASIANI
din recolta anuluĭ 1881. — 15 fr. vadra la
PAUN POPESCU & Comp.
18, Strada Lipscanĭ, 18

INSTITUTUL METEOROLOGIC DIN BUCURESCI

Buletin atmosferic pe ziua de 29/11 Decembre 1885

STATIUNI	Observ. de azĭ dimineaţă 8 ore				
	Barometru		Temperatura		Starea
	Obser.	Variat.	Observ.	Variat.	Cerului
Bucurescĭ	752.1	—10.4	0.6	+ 1.8	acoperit
T.-Severin	754.7	— 6.3	0.0	— 1.0	„
Balota	752.9	— 8.1	— 4.0	— 3.9	ploios
Slatina	753.4	— 8.8	— 0.2	+ 0.2	„
Giurgiu	754.3	— 7.6	1.8	— 0.7	acoperit
Constanţa	752.2	—10.0	2.3	— 3.8	„
Sulina	752.6	—11.4	6.4	+ 2.5	„
Galaţĭ	753.0	—11.9	2.2	+ 3.0	ceaţă
Brăila	752.9	—12.2	2.6	+ 1.3	ploios
Craiova	753.1	— 6.9	— 2.1	— 2.5	„

Observaţiunĭ: Starea mărĭ: la Constanţa uşóră la Sulina potrivit, ploae la Severin, Slatina, Galaţĭ, Brăila. Craiova. Barometru scade în tótă ţara

Direct. Obs. *St. Hepites.*

NOTA.— Indicările barometruluĭ sunt reduse lată zero grade şi la nivelul mărĭĭ. Temperatura este daşi în grade centigrade. Variaţiunea barometrică re temperatică se socotesce pe intervalul de la 4 ore la 8 ore dimineaţa.

Jalniciĭ: *Zoe Christescu, Efrosina Christescu, Maria Mavrodin, Zoe Mano, Alexandrina Dr Veleanu, Dr Christescu, G. Christescu, Polin Giurgea, Efrosina Dr Christescu, Gabriel Giurgea, Gr. Mano, Dr Veleanu, Angel Constantin, Dimitrie şi Emerod Mavrodin, şi Aurel Veleanu,* au durerea a vĕ face cunoscut perderea preaiubituluĭ lor sociu fiu, ginere, frate cumnat şi unchiŭ

THEODOSIE CHRISTESCU
Membru în Consiliul Comunal.

şi vĕ rógă a assista la ceremonia funebră care se va oficia Duminică 1 Decembre, la ora 1 p. m., la domiciliul decedatului, strada Renaşterei No. 6, de unde cortegiul funebru va porni la Cimitirul Şerban-Vodă (Bellu).

Toţĭ aceĭ carĭ din eroare n'aŭ primit invitaţiune sunt rugaţĭ a considera pe aceasta.

FERITI-VE DE CONTRAFACERĬ!

Se găsesc în comerţ produse ce port un număr care poate să aducă confuziĭ cu adevĕ-ata mea

4711 EAU DE COLOGNE

şi

4711 SĂPUN CU GLICERINĂ

Acest 4711 *Săpun cu glicerină* care se deosibeşte prin bogatul sĕŭ conţinut de glicerină, prin compoziţia luĭ delicată şi prin mirosul luĭ plăcut este cu deosibire recomandabi pentru epidermele moĭ şi simţitoare.

Onor. Public va face dar bine, ca să aibă produsele 4711, distinse cu cele d'întîĭ premiurĭ la toate expoziţiile, să dea atenţiune numĕruluĭ 4711.

FABRICA DE EAU DE COLOGNE ŞI DE PARFUMERIE
GLOCKENGASSE 4711
A LUI FERD. MÜHLENS, COLOGNIA S/R.

AGENT IN BUCURESCI: GUSTAV HUCH

LIBRARIA
THEODOSIU IOANNITIU
BUCURESCI
No. 18. — STRADA SELARI, — No. 20.

Asortată conform cu noua programă în opurĭ de studiŭ
— ROMANE, FRANCESE, GERMANE, LATINE SI HELENE —
COMPLECT ASORTIMENT IN HÂRTIE DE
— SCRIS, POSTA, TIPAR, COLORATA, AFIŞE ŞI DESEMN —
Mare asortiment de Registre pentru Comptabilitate, etc.

FERARIE

Sape, lopeţĭ, drugĭ, unelte, tinichea, obiecte de tucĭŭ, sobe, maşine de bucătărie, cue de sîrmă, resorturĭ de mobile, diferite instrumente şi obiecte de lăcătuşerie cele mai eftine, se găseşte în mare deposit la

FRIEDRICH OSERS
VIENA. — 107, II Obere Donaustrasse, 107. — VIENA.

„STELLA"
SAPUNARIE SI PARFUMERIE
66, Calea Victorieĭ, 66
BUCURESCI
Recomandă: Parfumerie franceză şi engleză, specialităţĭ din propria sa fabrică săpun pentru rufe şi pentru toaletă etc. Mare asortiment de bijouterie şi tot felul de objecte de toaletă şi de lux.
— PREŢURI MODERATE. —

SOLUTION PAUTAUBERGE
AU CHLORHYDRO-PHOSPHATE DE CHAUX CRÉOSOTÉ
Intrebuinţat cu succes în Spitalele din Paris şi recomandată de către cei mai însemnaţi Medici, în BRONCHITE, CATARURI, TUSE OPINIATRE BÔLE de PEPT (Oftica), RACHITISMUL (Copiĭ scrofuloşi şi diformi).
Modul întrebuinţărei:
Fie-care linguriĭ întruă jumătate pahar cu apă şi jachar.
Phien PAUTAUBERGE, 91, Bulevardul Voltaire, la PARIS, şi tóte Phien.

„LUMINA PENTRU TOŢI"
Revistă ilustrată de enciclopedie şi pedagogie pentru luminarea poporuluĭ

TRUSOU PE COMANDE

LA PATRU SESOANE

RUFARIE PENTRU DAME
72, CALEA VICTORIEI, 72
— peste drum de Palatul Regal —
—o—
Am onoare să înştiinţez pe onorabila mea clientelă de

Intinderea magasinuluĭ meŭ

unde am stabilit un raft special de
RUFARIE PENTRU DAME

Credincios principiilor mele, voiŭ pune în alegerea acestor articole gustul cel maĭ perfect, şi rog pe onorabilul public să bine-voiască să'şĭ dea singur seamă de calitatea, frumuseţea, şi *maĭ cu deosebire* de eftinătatea preţurilor.

PREŢURI FIXE
PREŢURILE MELE DESFID ORI-CE CONCURENŢA
Max Behrendt.

TRUSOU PE COMANDE

Nou! Nou! Nou!
MASINE DE CUSUT „NAUMANN"
(sistem Singer perfecţionat)

Cu aparate de făcut găurĭ (BOUTONIERE) pentru albiturĭ şi materie — Preţurĭ moderate

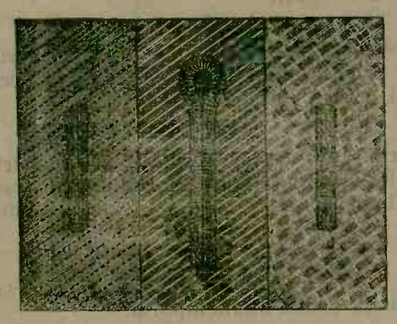

Cu aparate de făcut găurĭ (BOUTONIERE) pentru albiturĭ şi materie — Preţurĭ moderate

BRÜDER KEPICH
BUCURESCI Strada Şelarĭ (Hotel Victoria)
GALAŢI Strada Domnească (Hotel Metropol)
BRAILA Strada Mare No. 55.
CRAIOVA Strada Lipscanĭ.

FLÓREA BUCHETULUĬ DE NUNTĂ
Infrumuseţează faţa.
ESTE UN LIQUID LĂPTOS ŞI HIGIENIC CARE DUPĂ O SINGURĂ ÎNTREBUINŢARE VA DA FEŢEĬ, UMERILOR, BRAŢELOR ŞI MĂNILOR STRĂLUCIREA ŞI FRUMUSEŢEA TINEREŢEĬ. ESTE MULT MAI PREFERABIL DE CĂT PRAFURĬ ŞI TÓTE FELURĬ DE LIQUIDE. EL RIDICĂ PARLELA DE SÓRE ŞI PETELE DE ROSĔŢĂ ŞI STERGE SBÂRCITURILE.
SE GĂSESCE LA TOŢĬ FRISERIĬ, PARFUMORIĬ ŞI LA DEBITANŢĬ DE ARTICOLE DE TOALETĂ. FABRICILE ŞI DEPOSITELE PRINCIPALE: 114 & 116 SOUTHAMPTON ROW, ÎN LONDRA; LA PARIS ŞI LA NEW YORK.
«Se vinde la farmaciştiĭ şi coaforiĭ din provincie: F. Pohl, Craiova — «Schmettau, Ploeşti — A. Aravetz, Focşani — F. Binder, Giurgiu — M. «Stătescu, Piteşti — Pfindtner, Slatina — Weber, Buzĕŭ.»

DE ARENDAT
de la Sft. Gheorghe 1887, moşia Cioroaica judeţul, Teleorman, în întindere de 553 Pogoane împreună cu o moară cu două roate de făcăŭ pe apa Teleormanu, 20 minute de oraşul Alexandria. Arăturile de toamnă să pot face de la Sft. Dumitru 1886. Doritoriĭ să se adreseze la proprietara, Smaranda Furculescu, Strada Sfţiĭ Voevozĭ No. 38 Bucurescĭ.

Un bun agricultor practic, doreşte a găsi un loc de administrator s'aŭ îngrijitor de moşie, doritoriĭ se pot adresa la administraţia acestuĭ ziar.

PIANINE SI PIANE

Mare asortiment de fabricate renumite cu preţurĭ de leĭ 900, în sus. Plata în câşturĭ lunarĭ. Deposit de harmoniurĭ Estey din America, şi Herophone. Musicĭ nuoĭ de salon la Max Fischer; Bucurescĭ, strada Patria 10; Galaţi, str. mare, 52.

O pianistă bună doreşte să cânte în soarele dansantă şi dă lecţiuni private, doritoriĭ să se adreseze la str Sf. Apostoli 39.

EXPOSIŢIA DIN ANVERS 1885 — *EXPOSIŢIA DIN ANVERS 1885*

GRAND BAZAR DE ROUMANIE

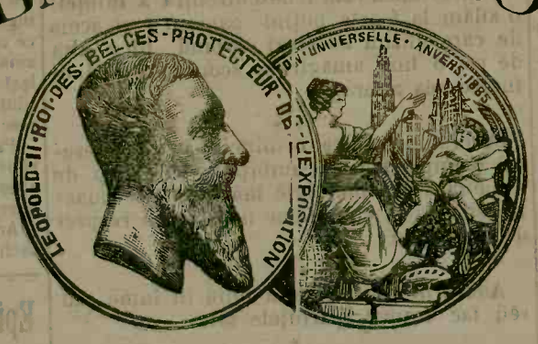

PENTRU SESONUL DE IARNA

Din propria noastră fabricaţiune premiată la Exposiţia din Anvers 1885, pentru eleganţa şi fineţa mărfurilor noastre, am priimit deja **un Colosal asortiment de Paltoane fine cu şi fără talie, Costume Nouveauté, Pantalon carro-royé, Blănĭ de lucs şi voiagiŭ, Blănurĭ şi Sacourĭ de vînĕtoare, „Ştofe Naţionale", Fracurĭ şi Costume fine de Salon, Mantile, Impermeabile,** etc. etc.

De remarcat parte din objectele espuse şi priimite acuma

Paltoane: „Polarion", Montagnac, Cocimin. — Costume: „Exposition Anvers", Caro Noping, Redingote osile, „Dernière Mode." — Pantaloni fautaisie, Veste broşate, „Chinois."

Nr. 7, STRADA ŞELARĬ, Nr. 7. (sub Hotel Fieschi).

O lectrice în limbele: germană, franceză, română şi sîrbă, avînd încă câteva ore libere, poate da lecţiuni în limbele menţionate.
A se adresa la Redacţia acestei foĭ

Se maĭ află puţine exemplare de vînzare la Tipografia Curţiĭ Regale din Vestitul ROMAN:
Contesa Lambertini
FIICA
Cardinaluluĭ Antonelli
prelucrat după date istorice şi stenografice din procesul Contesei Lambertini contra Moscenitorilorŭ Cardinaluluĭ Antonelli în Roma
tradusă din limba germană, avînd şi opt ilustraţiunĭ.
Preţul 4.50 banĭ.

De vînzare o pereche de case pe strada Roselor 19. aprópe de şcoala Militară şi cheiul Dîmboviţeĭ. Adresa la d-na M.V.

Iordache N. Ionescu [restaurant Strada Covacĭ, No. 3.

DE ARENDAT
O moară cu două petre de frăĭŭ, pe apa Teleorman, pe moşia Cioroaica lîngă Alexandria, distr. Teleorman, este de arendat chiade acum, doritoriĭ se vor adresa la proprietară, Strada Sculpturei, a D-na Zmaranda Furculescu.

En cours du publication dans
LE JOURNAL DU DIMANCHE
Recueil littéraire illustré qui paraît tous les Dimanches
LE SECRET DU MARI
Roman posthume et inédit par Octave FÉRÉ
LA MÈRE RAINETTE
Par Charles DESLYS.
SAUVÉE PAR LA MORT
Par Charles-Bernard DEROSNE
10 cent. le Numéro de 16 pages chez tous les Libraires
Abonnements: Départaments, 1 an, 8 fr. — 6 mois, 4 fr.
Pour tous les pays faisant partir de l'Union postale
1 an 8 fr. 50. — 6 mois, 4 fr. 25
La Collection se compose actuellement de 55 volumes et renferme les Ouvrages des meilleurs Écrivains contemporains.
Envoi franco sur demande affranchie d'un numéro spécimen et du catalogue indiquant les primes.
EN PRÉPARATION:
Romans de Charles MÉROUVEL, Cam. BIAS, Alf. BRÉHAT, etc.
BUREAUX: 11, Place Saint-Andre-des-Arts. — PARIS.

DE VÎNZARE casele din st. Roseti No. 18, suburbia Staicu, compuse din patru camere şi sălile lor şi împreună cu magaziile necesare, toate învelite cu metal.
Doritoriĭ carĭ vor a le cumpĕra sunt rugaţi a se adresa chiar în localul acestor case unde domiciliază şi proprietarul. Preţul cât se poate de ieftin, şi se vinde chiar cu plata şi în maĭ multe rate.

Un agricultor teoretic şi practic cu bune certificate, doreşte a se angaja la o moşie ca administrator saŭ comptabil.
A se adresa strada Basarab, vis à-vis de No. 36.

Pastile pentru recăstigarea sanatăţi barbatilor adjutor de minune grabnic şi durătorŭ pentru barbaţi de orĭ-ce vĕrstă, carĭ au devenit nenoroc iţi în urma onaniei şi unui traiŭ liberŭ, cautând putere nouă. Una dosă din aceste pastile care é suficientă pentru uă cură de 24 dile aducênd in general un succes satisfăcĕtorŭ costă 15 Francĭ incl. instructia intrebuintărei.
A capăta veritabil numai cênd comăndele se vor adresa directŭ către **Compania germană sanitară**, Lindenstrasse 12, Berlin (Germania). — Comăndi contra inaintării costuluĭ se efectuéză promptaminte şi intr'un mod cu totul discretu.

O doamnă caută un loc ca menageră într'o familie, doritoriĭ să se adreseze la Redacţiunea acestuĭ ziar

De vînzare casele din str. Stirbeiŭ-Vodă, No. 128, compuse din 4 camere pentru stăpân şi 2 cuhniĭ, grădină cu pomĭ roditorĭ. Doritoriĭ se vor adresa în calea Rahoveĭ, No. 146.

2000 lei se caută împrumut, în schimb se oferă ipotecă sigură. A se adresa Fundătura Spitaluluĭ No. 6. V B.

PILULE PURGATIVE
D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A Dr GUILLIÉ
Preparat de catre PAUL GAGE, Farm., singurul Propr., 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS.
Actiunea ELIXIRULUI GUILLIÉ est tot d'auna binefăcătoră. Ca Purgatif, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.
Uă experienţă de mai mult de sése-deci aní a demonstrat că Elexirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ
FRIGURILORI EPIDEMICE, FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLEREI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE
şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE
DEPOSITU IN BUCURESCĬ: Farmacie J. OVESSA.

PARFUMERIE GELLÉ FRÈRES
Casa fondata în 1826
PARIS — 6, Avenue de l'Opéra, 6 — PARIS
Medalia de Aur la Exposiţia universală din Paris (1878).
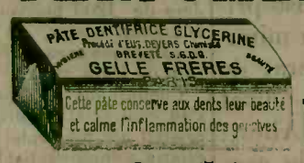

Pastă dentifrice cu Glicerină
Preparată dupe procedeul lui Eug. Devers, laureat in Pharmacie.
Singurul şi unicul dentifriciu, posedând pe lânga eftinătatea sa, nă calitate esceptională.
Acéstă preparatiune va convinge pe orĭ şi cine de superioritatea parfumeriei cu basă de Glicerină
[illegible] PARFUMERIELE

CAPSULE GRIMAULT & Cie
CU
MATICO
Resultatŭ infaillibilŭ in tratamentulŭ gonorrhee, fără a ostenĭ stomachulŭ dupe cumŭ facŭ tóte Capsulele cu copahu liquidŭ.
Depositŭ la Paris, cassa GRIMAULT & Cie, 8, rue Vivienne, şi in principalele Pharmacii.

www.dacoromanica.ro

Tipografia Curţiĭ Regale, propietarĭ F. Göbl, Fiĭ, Passagiul Român, 12.